

Dien et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de buitenposten franco p. p. f 6.00.
- *Printed & Sold*, 1852. FRANKO te adreſſeeren aan het Bureau van de Tijd.

WOENSDAG 26 MEI.

Advertentien van Zes regels en daar beneven worden tegen f 1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 pCt. meer regel. Voor alle advertentien wordt bovendien 10 pCt. zegelragt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 25 Mei.

Wat den *Stoomweg* nemen wij het volgende over van een verhandeling, geschreven door Mr. E. van Voort-huysen en geplaatst in het *Tijdschrift ter bevrordering van Nijverheid*.

„Over het algemeen staan de spoorwegen als geldbelegging niet gunstig bekend; en dewijl het steeds minder raadzaam is zich aan een berekening van waarschijnlijk voordeel te wagen, wanneer men iemand ongaarne eene teleurstelling veroorzaakt, wordt hier alleen met een enkel woord de uitkomst medegedeeld, welke zij elders hebben opgeleverd, en aan het oordeel overgelaten te beslissen of een zoodanige uitkomst met eenige waarschijnlijkheid ook bij ons zoude kunnen verkregen worden.

„Beginnen wij met *Groot-Brittannie*, waarop ons zoo vaak als op een afschrikkend voorbeeld voor den aanleg van spoorwegen wordt gewezen.

„De spoorwegen van *Groot-Brittannie* hebben te zamen omtrent 3400 millioen guldens gekost. De aanleg kostte er gemiddeld 14 millioen guldens voor elk uur en dus bijna het dubbele van de wegen in andere landen. De ruwe opbrengst was f 96,000 voor elk uur gaans, waaraan 45 pCt. jaarlijks aan onkosten voor de dienst moesten worden afgetrokken. Voor elk uur gaans bleven er dus bijna f 53,000 over of voor 2700 uren gaans bijna 143 millioen guldens, d. i. ruim 4 pCt. van het kapitaal, dat de aanleg had gevorderd, als buitengewoon kostbaar reeds vermeld. Deze uitkomst was niet die van een enkel jaar, maar werd gemiddeld gedurende een tijdverloop van 9 jaren, van 1847 tot 1853, verkregen; en zulks in weerwil dat *Engeland* een zeer goed stelsel van *Macadam*-wegen bezit, door een aantal rivieren wordt besproeid, die door goede kanalen zijn vereenigd; en wegens de zee met het spoorwegnet van het vaste land in geen gemeenschap staat. Vergeten wij daarbij niet dat *Engeland* de stoom het eerst op het vervoer te land in toepassing bragt, en met schade heeft moeten leeren, hetgeen wij om niet ons thans ten nutte kunnen maken. De wegen van *Bristol* naar *Exeter*, van *Dundee* naar *Perth*, die van *Oost-Lancashire*, van *Glasgow* en de *South-Western* de *Great-Southern*, van *Lancaster* en *Yorkshire*, van *London* naar *Blaekwall*, de *London-North-Western*, de *London-South-Western*, van *Middland*, *Birmingham* en *Derby*, de *North-London*, de *North-Eastern*, *Berwick*, de *Scottish Central*, en de *Vale of Neath* hebben allen gedurende de laatste dienst meer dan 4 pCt., en sommigen zelfs meer dan 6 pCt. rente gegeven.

„Gunstig zijn ook de uitkomsten, welke *België* met zijn spoorwegen heeft verkregen, vooral bij die, welke aan den staat in eigendom behooren.

„De 146 uren staatspoorwegen en de 146 uren spoorweg, die aan bijzondere vereenigingen toebehooren, kosten te zamen 1000 millioen guldens, en dus gemiddeld voor elk uur gaans f 800,000. De wegen, die aan bijzondere vereenigingen toebehooren, waren kostbaarder dan die, welke het rijk had aangelegd, en doen dus zien, dat de aanleg van spoorwegen door de regering, niet altijd behoeft te worden afgekeurd wegens de spaarzaamheid, welke bijzondere personen kunnen aanwenden. De rente, welke de staatspoorwegen hebben opgeleverd, is in de laatste jaren veel toegenomen. Vroeger bedroeg zij gemiddeld 3 1/2 pCt., doch sedert 1853 leveren zij 6 pCt. op. Voor het loopende jaar werden zij wegens bijzondere uitgaven op 5 pCt. gerekend. Betrekkelijk hoog zijn de kosten van dienst, in vergelijking met de inkomsten bij de belgische staatswegen. Zij bedroegen gemiddeld 59 pCt. en zijn vooral daaraan toe te schrijven, dat de regering den spoorweg meer beschouwt als een zaak van algemeen nut, dan wel als een onderneming om voordeel uit te trekken. De staat dus al het mogelijke aanwendt om aan het algemeen een gemakkelijk en goedkoop vervoer te bezorgen. De wegen van bijzondere ondernemingen gaven te weerwil van de spaarzaamheid, haar toegeschreven, iets minder.

„Ook de duitſche wegen geven thans een bevredigende

uitkomst. Een uitvoeringe staat over 1855 van de duitſche spoorwegen, die van *Oostenrijk* niet medegerekend, stelt deze over het algemeen in een gunstig licht. De wegen, die aan bijzondere ondernemingen en aan den staat behooren, hadden te zamen gemiddeld niet meer dan f 580,000 in het uur gaans gekost. De ruwe inkomsten hadden gedurende dat jaar omtrent 90 millioen guldens, en de uitgaven voor de dienst omtrent 50 millioen guldens of 55 pCt. bedragen. De rente was bij sommigen gestegen tot 10, 13, 14 ja bij een zelfs tot 18 pCt. en was gemiddeld over het geheele daaraan besteede kapitaal ruim 4 1/2 pCt. Een overzigt van de opbrengst van de duitſche spoorwegen, gedurende 14 jaren, van 1842 tot 1856, doet ons onderscheiden wegen aantreffen, die gedurende dien tijd meer dan 6 pCt. gemiddeld hebben opgeleverd. Verblijdend was vooral de aanzienlijke vermeerdering, die bij het vervoer van goederen werd waargenomen, en die tevens bewees, dat de spoorweg in *Duitschland* ook voor goederen het voornaamste middel van vervoer belooft te worden, een waarschuwing zeker voor den nabuur, die er prijs op stelt met een zoo uitgestrekt gebied in gemeenschap te wezen. Terwijl de verhouding van de opbrengst der reizigers tot die der goederen in 1840 nog was als 2 tot 1, was deze in 1850 reeds zoo gewijzigd, dat zij voor beide gelijk stond; en sedert dat jaar is de opbrengst van het goederen vervoer weder zooveel toegenomen, dat zij het dubbele bedroeg van die der reizigers. Over het algemeen was derhalve de toestand der duitſche spoorwegen gunstig; en waren het alleen de lijnen, die niet doorthiepen, welke een onvoordeelig stand, een reden waren om ook elders de lijnen tot aan de natuurlijke grens, de zee te verlengen. (1) Een nader onderzoek doet ons zien dat een verduubeling van het verkeer slechts eene geringe vermeerdering van de kosten voor het vervoer veroorzaakte: ofschoon het vervoer van goederen 6 maal zooveel als vroeger was geworden, had men het aantal wagens slechts met 22 pCt. behoeven te vermeerderen.

„Wegens de naauwkeurigheid, waarmede de pruisſische statistiek wordt opgemaakt, verdient *Pruissen* vooral in aanmerking te komen, wanneer men omtrent de opbrengst van spoorwegen zich eenige kennis wil verschaffen. De goede inrigting der pruisſische wegen en rijtuigen is bekend, een groot gedeelte daarvan behoort aan den staat, en is dus bij velen onder verdenking van minder spaarzaam bestuur; en toch geeft een overzigt van het beheer van 1844 tot 1856 zeer bevredigende uitkomsten. De spoorwegen hebben daar in 1844 5 pCt., in 1845 4 pCt., in 1846 5 pCt., in 1847 5 pCt., in 1848 3 pCt., in 1849 4 pCt., in 1850 5 pCt., in 1851 5 pCt., in 1852 6 pCt.; in 1853 6 pCt., in 1854 6 pCt., in 1855 6 pCt., ruim opgeleverd. In 1842 heeft de regering van *Pruissen* een fonds willen oprigten, ten einde daaruit de renten te bestrijden, welke zij had opgelegd op de gunstige uitkomst, welke zij hebben opgeleverd. Heeft dezen maatregel nutteloos gemaakt.

„Behalve de hooge renten, welke de pruisſische spoorwegen hebben opgeleverd, heeft men uit het overschot der inkomsten nog bij vele wegen een fonds tot bewaring of vernieuwing kunnen afzonderen. Bij een dezer wegen, den spoorweg van *Berlijn* naar *Stettin*, heeft dit reeds eene hoogte van 9 pCt. van het kapitaal der onderneming bereikt, bij de andere is het wel nog gering, doch moet men in aanmerking nemen dat het materiaal uit de opbrengst van de dienst grootendeels is voortkwaad.

„In *Oostenrijk* heeft de regering de renten van vele spoorwegen aan bijzondere maatschappijen behorende gewaarborgd, zoo de kosten uit de opbrengst van die wegen niet konden bestreden worden. De omstandigheid echter, dat de uitgaven niet meer dan 53 pCt. van

(1) Ook had de uitkomst geleerd dat het voordelig was, wanneer eenige lijnen onder hetzelfde bestuur stonden, omdat zij elkander dan in de hand werkten, en de voordelige gedeelten van den weg de schadelijke goed maakten. Aanzienlijk bleef tusschen het verschil tusschen de opbrengst van onderscheiden jaren wegens de groote herstellingen, die van tijd tot tijd onvermijdelijk waren.

de ruwe inkomsten bedroegen, doet ons vermoeden, dat men zich ook hier in een behoorlijke rente zal kunnen verheugen. De *Kaizer Ferdinand Nord-Bahn* heeft van 1842 tot 1855 gemiddeld 9 pCt. rente gegeven, en staat thans op ruim 170 pCt. Al de staatspoorwegen te zamen gelden 135 pCt.

„Ook *Frankrijk* heeft omtrent zijn spoorwegen gearreden tot klagt. De wegen, die door den staat zijn aangelegd, hebben 310, en die van bijzondere ondernemingen 1137 of te zamen 1447 millioen guldens gekost. De aanleg was op ruim een millioen guldens elk uur gaans te staan gekomen. De jaarlijksche uitgaven, die aanvankelijk 66 pCt. en meer van de ruwe inkomsten verbruikten, zijn in de laatste jaren tot op 2 en minder gedaald, namelijk tot op 43 pCt. Sedert 1841 bedroegen zij gemiddeld niet meer dan 47 pCt. De rente is daardoor zeer toegenomen. In 1850 was zij nog slechts 4 pCt. In 1855 bedroeg zij over alle wegen door elkander 7 pCt., een uitkomst, die niet alleen buitengewoon gunstig gerekend moet worden, maar die des te treffender is, wanneer men in aanmerking neemt, dat vele lijnen nog niet geheel zijn aangesloten en dus een mindere opbrengst leveren moeten, dan wanneer zij aan het groote verkeer kunnen deelnemen. Om zelfs van de *caisse générale des chemins de fer* niet te gewagen, daar deze zich ook uit andere ondernemingen voordeelen verschafft, en over 1856 14 pCt. heeft uitgedeeld, behoeft ik u slechts te wijzen op den Noorderspoorweg, die 14 pCt., op den Oosterspoorweg die 15 pCt., op den Lyonschen spoorweg die 16 pCt. en op den spoorweg naar de *Middellandsche Zee*, die 23 pCt. heeft uitgekeerd. De weg van *Orleans* stond in het begin van November dezes jaars in weerwil van de geldkrisis op 250 pCt., de Noorderspoorweg op 218 pCt., de *Strasbourg* spoorweg op 132 pCt., de weg naar *Lyon* op 252 pCt., de weg naar de *Middellandsche Zee* op 166 pCt. De meesten stonden ver boven 100 pCt.

„Nemen wij de groote bezwaren in aanmerking, waarmede men te strijden had, dan mogen wij de opbrengst van de Sardijnſche spoorwegen als mede gunstig noemen. De weg van *Turijn* naar *Genoa* kostte na de aanleg 1 1/2 millioen guldens voor elk uur gaans. En hoewel erden zij, ofschoon zij aan het groote *Europesche* verkeer nog niet waren aangesloten, door elkander 8 pCt. op. Die van *Turijn* naar *Susa* gaf zelfs 5 pCt.

„De korte lijnen, die in *Zwitserland* waren aangelegd, hadden in 1856 reeds 2 1/2 pCt. rente opgeleverd en beloven dus een zeer goede opbrengst, zoodra zij met *Frankrijk*, *Duitschland* en *Italië* in gemeenschap gebragt zijn. De kosten van aanleg voor de wegen hadden ruim f 600,000 voor elk uur gaans bedragen. De jaarlijksche onkosten hadden tot dus ver bijna 50 pCt. van de ruwe inkomsten weggenomen.

„Op de uitkomsten der *Amerikaansche* wegen is het minder doordringend te wijzen wegens den gunstigen schilleaden toestand, waarin zich dit land bevindt. Wij vinden in de statistiek der Noord-Amerikaansche spoorwegen er velen vermeld, die 10 pCt., en enkelen, die zelfs 17 en 22 pCt. renten opleverden, doch bij het maken van vergelijking is het wenschelijk zich zooveel mogelijk te beroepen op landen, die in niet te veel verschillende omstandigheden verkeerden. Het zand gevaarlijk zijn eenig gevolg voor ons land te willen trekken uit spoorwegen, die in aanbouw slechts 4 van *Europesche* hebben gekost.

„Uit dit medegedeelde blijkt derhalve dat het billijk is, wanneer men den aanleg van spoorwegen altijd afschildert als een zaak, die alleen het belang van het algemeen moet hebben, en zich verzekerd moet zijn, dat hij niet zeer geringe renten te verdienen kan.

„Het ongunstige oordeel, dat over het algemeen in ons land over den spoorweg als geldbelegging geveld wordt, is waarschijnlijk toe te schrijven zoowel aan de ongunstige uitkomsten, welke onze wegen verkregen, die geheel op zich zelve staande onmogelijk een groot verkeer in het leven konden roepen, als hiaraan, dat de voordeelen, welke de Belgische, Duitſche, en Fransche

spoorwegen afwerpen, eerst de vrucht zijn van latere jaren, sedert dat de aaneensluiting van de lijnen het groote vervoer van goederen over het land heeft doen plaats vinden. De uitkomsten, welke onze spoorwegen hebben verkregen, zijn bijna geheel aan het vervoer van menschen te danken, een vervoer, dat thans in Duitschland slechts $\frac{1}{3}$ van de inkomsten opbrengt.

„Ofschoon het dus voorzigtig is zich te onthouden van een onderzoek, in hoeverre een dergelijke uitkomst waarschijnlijk ook bij ons verkregen zoude worden, schijnt het echter nuttig op die uitkomsten zelve te wijzen, ten einde zoo mogelijk deze ondernemingen in een niet al te ongunstig daglicht te plaatsen op een oogenblik, dat de behoefte zich aan spoorwegen bij ons meer en meer begint te doen gevoelen, en de regering voorgaat in het beramen van middelen om aan den wensch van velen in dit opzigt eenigzins te gemoet te komen.

„Men zou de uitkomst van onze spoorwegen bijna veel belovend kunnen noemen, wanneer men het op de ongunstige omstandigheden, waarin zij verkeerd hebben. De Rijnspoorweg loopt evenwijdig met den goedkoopsten waterweg, maar eindigt halverwege te Amsterdam en Rotterdam; terwijl de waterweg tot aan de havens doorloopt. Het voordeel van spoed, waardoor zij met dien waterweg moest wedijveren, verviel dus door een moeilijke overlading; en het spoed eischende vervoer koos den weg door België. De Hollandsche spoorweg, noch te Amsterdam, noch Rotterdam met het groote vervoer vereenigd, was te kort om eenig belangrijk voordeel door spoed te doen verkrijgen, en moest wedijveren met een net van vaarten en wegen, zoo uitgebreid en goed, als het bijna nergens wordt gevonden.

„Dat het welslagen van een spoorweg door het voorhanden zijn van een waterweg niet behoeft te worden verhinderd, gelijk het wel eens voorgesteld is geworden, wordt door het voorbeeld van andere landen bewezen. In dezelfde richting als de Elbe loopen de spoorwegen van Dresden naar Leipzig en van Leipzig naar Magdeburg; en evenwel heeft de eerste van 1842 tot 1855 6 $\frac{1}{2}$ pCt. en de laatste van 1842 tot 1855 14 pCt. gemiddeld opgebracht. De oostenrijksche Noorder spoorweg heeft in weerwil van Elbe en Moldau gedurende dien tijd gemiddeld 21 pCt. rente gegeven. Zelfs de geheel evenwijdig met den Rijn loopende weg van Keulen naar Bonn, die in de laatste plaats eindigt, heeft van 1844 tot 1855 gemiddeld 6 pCt. opgeleverd. De spoorweg van Lyon naar de Middellandsche Zee, die langs den Rhone loopt, stond in het begin van November 1855 genestande de schaarschte van geld op 166 pCt., en in het voorlaatste jaar heeft hij een rente van 23 pCt. aan zijne aandeelhouders kunnen verschaffen.”

Men leest het volgende in den *Courrier des Alpes*. Het ministerie-Cavour wordt thans door een veel ernstiger krisis bedreigd dan het tot dusverre nog ooit ontmoet heeft. Men weet dat, geen eigenlijke meerderheid in de tegenwoordige Kamers hebbende, het elk oogenblik er aan blootgesteld is te vallen, ten gevolge eener overeenkomende stemming van de regter- met de linkerzijde. Op de 150 afgevaardigden, die gewoonlijk de zittingen bijwonen, behooren er 27 à 30 tot de linker- en 40 à 45 tot de rechterzijde, terwijl de overige de centrums vormen, die meer of minder aan het ministerie verknocht zijn. Als men zich herinnert dat de wet-Deforesta, door de geheele rechterzijde goedgestemd, desmetten 42 vijandelijke stemmen heeft ontmoet, kan men berekenen dat eenige stemmen van het linkercentrum, gepaard aan zekere stemmen van het rechtercentrum, op een gegeven oogenblik het leger der oppositie kunnen vermeederen, en het ministerie zonder meerderheid laten.

Zoo nu de 42 stemmen vijandig aan de wet-Deforesta zich evenzoo tegen de voorgestelde leening uitspreken, en ditmaal, zooals waarschijnlijk is, de leening verwerpen wordt, geraaken wij in een krisis, die slechts opgelost kan worden door een ministerieele krisis of een ontbinding der Kamer.

Zoo de linkerzijde waarlijk is, zooals een van haar leden haar afschilderde, vijandin der waarde in de financiën en der vermeederdering van de openbare lasten, zoo zij, hoewel strevende naar den opstand in Italië, met den heer Valerio vraagt, dat men die beweging in de hand werke, door een wijs en zuinig beheer in het binnenland, zal zij in dat getal tegen de leeningwet stemmen. De verkwisting der openbare middelen, de uitputting der belastingschuldigen, zonder voordeel voor de schatkist of voor het Staats-krediet, kunnen niemand aanstaan.

Wat de behoudende afgevaardigden betreft, deze zullen tegen de wet stemmen, hetzij om een veroordeelend votum tegen de ministerieele staatkunde uit te brengen, hetzij omdat de aanvraag van deze nieuwe leening, buiten groote groote gebreken in de komptabiliteit, betrekkelijkwaardige onregelmatigheden in de verschillende vakken van het openbaar bestuur bewijst. De rechterzijde kan het, een Cavour naderen, zoo deze niet den weg tot een meer behoudende staatkunde inslaat.

Zoo dus de linkerzijde in haar gevoelen blijft volharden, loopt het wetsontwerp, daar de gadering der linkerzijde met twee achtereis, het grootste gevaar, zal ongetwijfeld waken, als eenige leden des linkercentrums het ministerie in den steek laten.

Gelijk vroeger is gemeld, zal de Eerste Kamer der Staten-Generaal aanstaanden Woensdag, den 26 dezer, des namiddags ten twee ure hare werkzaamheden hervatten.

De minister van Financiën heeft, door tusschenkomst van de kommissarissen des Konings, het gevoelen van de kamers van koophandel ingewonnen over een ontwerp tot wijziging der wet op het zegel, voor zoo veel betreft de wisselbrieven en ander handelspapier. De Regering, erkennende de noodzakelijkheid om de bezwaren op te heffen, die verschillende bepalingen van de tegenwoordige wet opleveren, is voornemens, zoo mogelijk, daarin belangrijke wijzigingen te brengen. Waarschijnlijk zal de minister, gelijk hij laatst in de Tweede Kamer te kennen gaf, eene geheel nieuwe wet op het regt van zegel aanbieden. Er is, zegt de minister in die cirkulaire, geen meer in het oog vallende ontduiking, en die de werking der wet meer ongelijk maakt, dan die, welke ten aanzien van handelspapier plaats heeft. Daarom deelt de minister de bepalingen mede, die hij op het oog heeft, ten einde daarin te voorzien en om tevens aan de schatkist, bij minderen last voor de belastingschuldigen, de inkomsten te verzekeren, welke zij uit dat middel behoort te genieten. De minister heeft het doelmatig geoordeeld de handelorganen over de ontworpen bepalingen te raadplegen.

Mgr. Samhiri meldt in een brief uit Mardin in Mesopotamië, aan den overste van het seminarie voor de buitenlandsche missiën te Parijs, dat ongeveer vier honderd personen, tot de Jakobieten behoorende, de Katholieke godsdienst hebben omhelsd. Zij waren allen van Kelleth, een dorpje bij Mardin gelegen.

In de algemeene vergadering van aandeelhouders in den spoorweg van Antwerpen naar Rotterdam is o. a. 1°. goedgekeurd de overeenkomst met den heer Bredius aangegaan en het bestuur gemagtigd tot voortzetting der pogingen bij het Nederlandsch goevernement ter bekoming van de concessie voor den ijzeren weg van den Moerdijk en Breda tot Rotterdam; 2°. het bestuur gemagtigd tot vernietiging der overeenkomst met de spoorwegmaatschappij van Turnhout, indien er geen voordeliger voorwaarden van deze Maatschappij te verkrijgen zijn. Vervolgens zijn benoemd: tot kommissaris, de heer J. Matthieu; tot lid van het bestuur de heer E. L. Dresden; tot administrateur de heer D. Blankenhejm, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, wethouder der stad Rotterdam; tot kommissaris de heer C. B. T. Hooft van Benthuizen, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal wonende te Dordrecht.

Gelijk men zich herinnert, is in het No. van 10 Jan. 1855 van den *Indiër*, een stuk opgenomen, getiteld de *Censuur te Suriname*. De heer S. van Praag, wonende te Paramaribo, beweerde in dit stuk gelasterd te zijn, en stelde eene vervolging in tegen den heer D. van Haren Noman (uitgever van de *Indiër*), ten einde te worden veroordeeld om aan hem (v. Praag), tot vergoeding der schade en ter betering van het nadeel, in eer en goeden naam daardoor geleden, uit te keeren eene som van f15,000 of zooveel minder als de regter zou bevinden te behooren, met magtiging om het te wijzen vonnis, in het openbaar te doen aanplakken, te Zaltbommel, Tiel en Paramaribo. De heer Noman riep daarop den heer J. H. G. Muller, wonende te Paramaribo, in vrijwaring op, als zijnde de schrijver van het genoemde stuk. De regtbank te Tiel verklaarde daarop den 14 Nov. 1856, den heer Muller gehouden om den heer Noman te vrijwaren voor alle de gevolgen van den door den heer van Praag ingestelden eisch, en dien ten gevolge tot betaling en voldoening van alles, waartoe de heer Noman ten behoeve van den heer v. Praag zou kunnen worden veroordeeld. Hierna werd de behandeling dezer zaak voortgezet en, bij vonnis der regtbank te Tiel van 22 Mei 1857, den heer Noman veroordeeld, om aan den heer van Praag, tot vergoeding der schade en tot betering van het nadeel, in eer en goeden naam daardoor geleden, te betalen eene som van f100 en in alle kosten van het regtsgeding, met magtiging op den heer van Praag, om het vonnis ten laste van den heer Noman in het openbaar bij een exemplaar te doen aanplakken, te Zalt-Bommel, en te Paramaribo, onverminderd het vonnis van den heer Noman, ter zake van een en ander tegen den heer Muller. Van dit vonnis kwam de heer Noman in appel bij het hof, geregtshof in Gelderland, echter met geen ander gevolg, dan dat het veroordeelend vonnis werd bevestigd, met veroordeeling van den heer Noman in de kosten.

Voor eenige dagen is melding gemaakt van eene be-

zending van kievitseijeren door den burgemeester van Ruinen afgezonden naar den heer Alstorpius Grevelink, inspekteur der rijkspolice te 's Hage. Men verneemt daar omtrent nader, dat de heer Grevelink, bij een brief van den burgemeester verwittigd zijnde, dat hem een bewijs van achting toegedacht werd, antwoordde met keurende post, dat hij tot vasten regel had, geen geschenk, hoewel ook genaamd, aan te nemen van iemand met wien hij ambtshalve in eenige betrekking stond. Dit antwoord kwam echter te laat, daar de eijeren toen reeds afgezonden waren.

Naar men verneemt, heeft eergisteren nacht in de veenen van Buinerveen een hevige brand gewoed, veroorzaakt door het branden van Boekweiden-veen. Voorgezweept door een hevigen wind, heeft de brand zich over vijftien veenplaatsen uitgebreid, en zijn er hondert den dagwerken turf verbrand, naar men zegt tusschen 600 a 700.

De *Staats-Courant* bevat een koninklijk besluit van den 6 Mei 1857, houdende de afschaffing van het koninkrijk Denemarken van den veldom en de gelijkstelling, bedoeld bij artt. 1 en 6 der wet van 8 Augustus 1850.

Z. M. heeft benoemd: tot kantonregter te Oss, mr. L. van Meerwijk; tot regter in de arr. regtb. te Groningen, mr. M. A. de Savornin Lohman.

LEIDEN, 23 Maart De wettig gedomineerde bevolking alhier bedroeg den 31 December 1857 36,366 personen, zijnde 258 meer dan op 1 Januarij 1857. Feitelijke waren op dat tijdstip aanwezig 36,470 personen.

LEERDAM, 22 Mei. De gisteren te Schoonewoude gehouden voorjaarsmarkt, leverde eene meer dan gewone drukte op, er waren aan de markt 127 aardem. 450 stuks hoornvee, 1120 varkens, 300 schapen en 35 geiten. De oudste menschen in die gemeente hadden nooit op ééne markt zulk een verbaasend grooten aanvoer gezien. Intusschen was er trage handel, en de prijzen zeer laag te noemen.

ALKMAAR, 23 Mei. Ter kaasmarkt van den 21sten dezer zijn aangevoerd 363 stapels, wegende te zamen 77384 Ned. $\mathcal{G}$. De prijs was van kleine f 22; kommissie f 21.25; middelbare f 22.50 per 50 Ned. $\mathcal{G}$.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad* van TRIPST, 24 Mei, Berigten uit Egypte; aamer ontvangen, melden, dat de vermoedelijke troonopvolger Ahmed Pacha, Scheredin Pacha en Refoot Pacha, minister van koophandel, zijn omgekomen.

[Volgens een ons geworden telegram zouden zij omgekomen zijn bij een ongeluk op den spoorweg, volgens een anderen zouden zij in den Nijl zijn verdronken.]

Het leger van den onderkoning had ten tweedenmale in Zuid-Kordufan eene nederlaag geleden.

Tijdingen uit China melden, dat lord Elgin aan de Hongkong kooplieden verklaard heeft, dat hij van zijner eischen niets zal laten afdingen, maar des noods den oorlog tot voor de wallen van Peking zal brengen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKEIJK.

PARIJS, 24 Mei. Het koninklijk besluit houdende de opening der nieuwe konferentie, bepaald bij het parizer traktaat, dd. 30 Maart 1856, Zaterdag plaats gehad ten twee ure des namiddags onder het presidentschap van graaf Walewsky.

Volgens sommigen zou de eerste zitting gestrekt hebben om de konferentie te konstitueeren en de daarbij vereischte voorschriften in acht te nemen. Dat er niets anders is behandeld schijnt uit de kortstondige vereeniging der gevolmagtigden te blijken, welke openbaar is geweest, en heeft aangehouden. Het programma is door den heer Walewsky, die als vroeger de funktien van sekretaris der konferentie vervult, een protocol opgemaakt.

Anderen beweerden, dat de gevolmagtigden welde gelijk over verscheidene punten beraadslaagd hebben, en ook over de kwestie der reorganisatie van de Donau-vorstendommen. De *Moniteur*, die de opening der konferentie aankondigt, bepaalt zich alleen die reorganisatie aan te duiden, als het programma der konferentie uitmakende, terwijl het blad van de Donauvaarts niet spreekt. Het is zonderling dat de *Moniteur* in plaats van eenvoudig de opening aan te kondigen, de behoudende te behandelen onderwerpen aangeeft. Het is trouwen juist hieruit dat men afleidt, dat men zich uitsluitend met de vorstendommen zou hebben bezig gehouden.

Zonder den dag eener volgende vergadering te bepalen zijn de gevolmagtigden gescheiden. Men vernam die aanstaanden Woensdag of Zaterdag, van hier troef dat ondanks de uitnodigingen van den Keizer tot vertegenwoordigers der vreemde vorstendommen gerig-

dit de leden der koninklijke niet zal beletten een paar keeren in de week zittingen te kómen.

Gisteren is het keizerlijke hof naar Fontainebleau vertrokken. Ook de Koningin van Nederland is derwaarts gegaan, zij is voornemens vervolgens een aantal dagen in cognito te Parijs door te brengen.

Men verwacht hier den heer Delarue, die volgens den Morning Post en verscheidene Duitsche dagbladen bij den slag van Grahovo in het Ottomannische kamp zou gedood zijn, omdat, na tot de sluiting van een wapenstilstand te hebben medegewerkt, hij zijn woord had willen terug nemen en de Turken waarschuwen voor een onmiddellijk aanval hinner vijanden. Die heer is alzoo niet dood, maar komt om de belangen van den Prins, in wiens dienst hij is, tegen den mogelijken invloed van den buitengewonen gezant der Porte, Fuad Pacha, op het Fransche kabinet te verdedigen.

De Turksche legatie heeft gisteren van Konstantinopel omtrent den slag van Grahovo en de daarop gevolgde nederlaag der Turken mededeelingen ontvangen, welke met die aan de Weener dagbladen ontleend stroken en voor de Montenegrijnen een zware beschuldiging bevatten. Ten aanzien van de goedkeuring der voorstellen van Engeland door de Turken betreffende de Montenegro-questie, wil men, dat de laatste bezwaren uit den weg zijn geruimd, en de zaak als geschikt kan worden beschouwd. Dit verdient evenwel bevestiging.

Men heeft bericht ontvangen, dat de stoomschepen de *Algeiras* en de *Eglau* den 20^{en} dezer te Gravosa, een kleine haven in Dalmatië nabij Ragusa het anker hebben laten vallen. Dadelijk na zijne komst heeft de admiraal Jurien de la Graviere met den generaal Mamula, opperbevelhebber der Oostenrijksche krijgsmagt in die provincie, een zamenkomst gehad.

Ondanks het verspreide gerucht is aan die twee in de Adriatische Zee liggende schepen het bevel nog niet gezonden om zich met het fransche smaldeel te Toulon te vereenigen.

De heer Louis Veuillot levert, naar aanleiding van de motie-Cardwell eenige beschouwingen over de Engelschen, de O. I. Kompanij, en het Parlement, drie onderwerpen, waarover deze publicist niet gewoon is op vriendschappelijken toon te spreken. De karakteristiek, welke van de parlementaire beraadslagingen gegeven wordt, maant uit door geest, en zal zeer de aandacht trekken. De hevige aanvallen der oppositie tegen den brief van lord Ellenborough worden onder anderen door den heer Veuillot aan de omstandigheid toegeschreven, dat deze brief lord Canning wilde beperken in het uitvoeren van het essentiaal Engelsch regt: *Le droit de prendre*.

ENGELAND.

LONDEN, 24 Mei. De belangrijke strijd, in het Lagerhuis gevoerd, ter zake der proklamatie van lord Canning, tot de inwoners van het koninkrijk Oude gericht, en der berispende dépêche van lord Ellenborough, heeft in de zitting van den 21^{en} dezer een onverwachte uitkomst gehad. Reeds dadelijk bij de opening er van trok de heer Cardwell, op lord Palmerstons raad en op dien van andere leden der liberale partij, zijne motie in. De heer Disraeli verklaarde vervolgens, dat het goevernement den heer Canning geschreven en hem zijn vertrouwen en steun beloofd had. Hij heeft veel van een transaktie en men moet erkennen, dat de oppositie daaraan een niet zeer fraai deel heeft genomen; het is meer dan ooit het geval om op hetgeen gebeurd is den titel toe te passen van een tooneelstuk van den grooten Sheakspeare: *Much ado about nothing*. Veel leven om niets.

Men mag tusschen voor stellig houden, dat ware lord Ellenborough bekend geweest met de parlementaire brieven van lord Canning aan den heer Vernon Smith, hij zijne dépêche of niet geschreven of niet gelezen had, en dat hij zeggende, dat het zijn stelling besluit was, den in de proklamatie vervatten maatregel uit te voeren; in den tweeden verzoekt hij hem, dat stuk niet in aanmerking te nemen, wijl hij het slechts voor alsnog ziedende en afschrift der aan Sir James Outram gezonden instructiën.

Lord Palmerston heeft overigens, na die stukken aan het huis te hebben medegedeeld, verklaard, dat het hem leed deed aan den heer Vernon Smith den raad te hebben gegeven, dat niet aan den president van het Board of Control te overhandigen. Deze betinging van leedwezen van wege het hoofd der oppositie werd met warme toejuichingen door de ministeriele partij begroet. Intusschen blijft de motie-Cardwell aan de orde van den dag. In de twee bladen, welke die motie met de meeste warmte ondersteund hebben, leest men deswege zeer verschillende opvattingen.

De *Times* verklaart, niet verwacht te hebben, dat ten gevolge der intrekking van de motie, de sedert drie dagen gevoerde belangrijke discussie in het Lagerhuis zóó zou geëindigd zijn. Zijns inziens is die afloop eene, zulk eener zaak onwaardige gebeurtenis, hoewel het land in velerlei opzigt, zich er mede mag geluk

wenschen. Op dit tijdstip der zittingen, zou een parlementaire ontbinding voor de zaken zeer nadeelig zijn geweest, en ingeval de ministers hun ontslag hadden genomen, ware het mogelijk geweest, dat in de tegenwoordige omstandigheden hunne opvolgers niet lang aan het bewind zouden zijn gebleven. Hoe het zij, de *Times* meent, dat, had er eene stemming plaats gehad, de stemmen bijna gelijkmatig verdeeld zouden zijn geweest, zoodat de bevolking in Indië moeilijk door de eindstemming de juiste denkwijze van Engeland ten zijnen aanzien zou gekend hebben.

De *Morning-Post* betreurt levendig de intrekking der motie, en verklaart dat de aftreding der ministers onfeilbaar zou zijn geweest, indien de heer Cardwell, in plaats van aan de begeerte van een groot getal leden te voldoen, die niet gaarne spoedig weër voor hunne kiezers willen verschijnen, had aangedrongen op eene stemming over de motie.

De jl. Vrijdag door het goevernement aan het huis medegedeelde stukken, hebben zekerlijk niet weinig tot een wapenstilstand tusschen het kabinet en zijne vijanden toegebracht. Er waren drie stukken. Het eerste, aan den sekretaris-generaal van het Indisch bewind, door den sekretaris-generaal van Outram gericht, bevat de aanmerkingen van den opperbevelhebber tegen den maatregel der konfiskatie en zijn juist dezelfde, welke lord Ellenborough in zijne dépêche heeft uitgedrukt. Dat stuk draagt de dagteekening van den 8^{en}.

De goeverneur-generaal, eenigermate regt latende wedervaren aan sir J. Outrams aanmerkingen, zond hem per omgaanden post (zijn brief is van 10 Maart) de additioonele bepaling, welke veroorlooft bij de aanwending van den in beginsel voorgeschreven maatregel de strengheid er van te temperen. In een latere dépêche, van 31 Maart, bestrijdt lord Canning de tegenwerpingen van den generaal en tracht te bewijzen, dat het voor het toekomstig beheer van Engeland uiterst gevaarlijk zou zijn, op het oogenblik der afkondiging van de proklamatie en vóór de zegepraal der Engelsche wapenen, de bevestiging der Talookdars en andere grondeigenaars in hunne bezittingen te dekretieren, het geen men als een zwakheid zou hebben beschouwd. Nu is dit juist wat de tegenstanders van het ministerie in het Huis hebben beweerd.

De vrienden van Kardinaal Wiseman voeden sinds eenigen tijd groote bezorgdheid over zijn gezondheid. Verleden Woensdag hebben de geneesheeren hem aangeraden Londen te verlaten om de zorg en de vermoeijenis zijner bezigheden te vermijden. Des Donderdags is daarop de Kardinaal met zijn residentie van York-Place Bakerstreet vertrokken, om zich aan zijn buitenverblijf te Leyton, in het graafschap Essex te begeven.

Er worden thans, in tegenstelling der door den Keizer der Franschen uitgevonden kogelvrije scheepswanden, naar men zegt, op 's lands werven acht dergelijke schepen gebouwd, die sterk genoeg zijn en zulk een snellen gang hebben zullen, dat zij volkomen geschikt zijn om de Fransche modelschepen met ijzeren bekleedsels in den grond te boren.

Hetgeen omtrent de ontmoeting van den hertog van Aumale met den hertog van Malakof dezer dagen in sommige bladen werd medegedeeld, is in eenige Engelsche bladen overgenomen. De *Times* staat voor de waarheid er van niet in, doch verhaalt zijnerzijds, dat na die beweerde, toevallige ontmoeting in het Park, beide hertogen elkander aan den maaltijd in een klein gezelschap ontmoet hebben.

Alexander Borromeo, anders genoemd Tucker, waarvan vroeger is melding gemaakt, stond gisteren voor de assises van Middlesex te regt, wegens afzetterij door middel van het verkoopen van valsche berigten aan dagbladen. Hij verdedigde zich zelve met beleid en met succes, doch werd desbetreffend tot twaalf maanden gevangenis in de gevangenis veroordeeld.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 20 Mei. In een korrespondentie aan de *Köln. Zeit.* leest men, dat prins Callimaki, Turksch ambassadeur aan dit hof, per telegraaf de tijding had ontvangen eener overwinning den 15^{en} door de Turken op de Montenegrijnen behaald, welke zegepraal op schitterende wijze de nederlaag door de eersten op den 13^{en} dezer geleden vergoedt. Die tijding verdient evenwel bevestiging, zoowel als de geruchten, welke omtrent de nederlaag van de Turken in den slag van Grahovo verspreid worden. Volgens die geruchten zou de heer Delarue, de Fransche sekretaris van prins Danielo, de ijverigste bewerker zijn geweest van het verraad, waaraan de Montenegrijnen hun vermeende overwinning te danken zouden hebben.

De Turken waren, na een gevecht van tien uren, omsingeld; de heer Delarue deed zich naar hun kamp geleiden, voorgevende dat hij met Kemal Effendi in onderhandeling wilde treden en hem zeggen dat de Ottomannische troepen konden terug trekken, zonder door de Montenegrijnen verontrast te worden. Hij zou zelfs te dier zake namens prins Danielo aan Kadri Pacha, kommandant der Turk-

sche kolonne eene geschreven verbindtenis overhandigd hebben. Deze nu, zijn terugtocht in goed vertrouwen op die verbindtenis begonnen zijnde, werd eensklaps door den vijand overrompeld, die ten gevolge van dat verraad en zijne overmagt hem een aanzienlijk verlies zou berekend hebben. De aftogt veranderde toen in een vlucht.

Naar men verneemt, lijdt de Keizerin Karolina Augusta aan de mazelen.

De hooffdirektie der politie heeft de verspreiding van het bekende geschrift *Napoleon III en zijn tijd*, ten strengste verboden.

BERLIJN, 23 Mei. Een blad zegt, dat volgens uit Napels ontvangen berigten, de Koning der Beiden Siciliën zich bereid heeft verklaard Pruisen tot scheidsregter te nemen in het geschil tusschen Napels en Sardinië, zoodra het hof van appèl te Napels uitspraak in de zaak van de *Cagliari* zou hebben gedaan. Piemont's besluit is nog niet bekend.

Uit Kroonstad wordt gemeld, dat den 7^{en} Mei het ijs voor de stad is opgebroken en de vaart hersteld.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		22 MEI 1854 n.		gebt.	
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.				
Nederl. Bank	4				
Nederl., Werkel. Schuld a 2 1/2 pCt.		63 1/2		61	
Dito Dito	3	76 1/2			
Dito Dito	4	97 3/8		97 1/2	97 1/2
Amortisatie-Syndikaat	3 1/2	92 5/8			
Aand. Handel-Aaatsch.	4 1/2	142			
Oost-Ind. Leening	4				
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening idem	4 1/2				
Aand. Rijn-Spoorweg	4 1/2				
Maatschappij van Weld.	4				
België, Cert. Adm. B. Bk.	2 1/2				
Dito Rothschild	3 1/2				
Frankrijk, Certifikaten	3				
Spanje, Obligatiën	3 1/2	26 3/4		26 7/8	
Dito	3 1/2	43 3/8		43 1/2	43 1/2
Dito Binnelandsche	3	37 1/2			
Amortisable Schuld					
Bewijzen Coupon		41 5/8			
Crediet Instel. bij Prost & Co.		64 1/2			
Portugal, Obligatiën	3	46 1/8		46 3/8	46 3/8
Dito 1856	3	43 3/4			
Uitgestelde					
Rusl., Obl. bij Hope en Co.	5	105		105 1/2	105 1/2
Dito bij idem 1828/1829	5	103 3/4			
Cert. bij idem 1831/1833	5	90 3/4			
Dito bij idem 1840	4				
Dito bij Stieglitz	4	85 1/2			
Dito Nieuwe	4				
Dito 5de Serie	5	98 1/8			
Dito 1855, 6de Serie	5	101 1/4		101 1/2	101 1/2
Dito Adm. te Hamburg	5				
Dito dito te Londen	5	100			
Dito dito dito	4 1/2				
Inschijfv. in Assignatiën	6				
Certifikaten van dito	6	85			
Spoorweg Aktiën					
Polen, Aand. 1835, 5 pCt.		79 3/4			
Obligatiën	4 pCt.	98 1/4		98 3/4	
Pruislen, Oblig.	4 1/2				
Aandeelen 1854	3 1/2				
Oostenrijk, Obl. bij Gellen C.	5				
Dito dito	4				
Dito Metalliek	5	75 1/2		75 1/8	75 1/8
Dito Rente Amsterdam	5	86 3/8		87	86 3/8
Dito Nationale 1854	5	76 3/8		76 1/2	76 1/2
Dito dito	2 1/2	38 1/2		38 3/4	38 3/4
Weener Bankaktiën		1100			
Dito Aand. fl. 250, 1839					
Dito dito " 250, 1854 4 pCt.					
Beijeren, Spoorweg Aandeelen					
Napels, Cert. bij L en B.	5				
Dito bij Rothschild	5				
Denemarken, Obl. te Lond.	5				
Dito	3				
Beaz. Geldl. 1844, 4 pCt.					
Dito 1839					
Dito 1852	4 1/2				
Sardinië	5				
Peru, Geldl. 1854	4 1/2				
Dito te Parijs					
Ecuador, Oblig. 1855	1				
Venezuela, Obl. 6 pCt. thans	4 1/2	36 3/4		37	36 3/4
Dito Uitgestelde	2 1/2	14 3/4		14 9/8	14 9/8
Grenada, Obligatiën	3 1/2	18 1/2		18 3/4	18 3/4
Dito Uitgestelde		5		5 1/2	5 1/2
Mexiko, dito	3	19 1/2			
Nrd-Amer. Ph. Hope en C., Lr. A	744				
Dito dito Lr. B	840				
Dito bij Rothschild	6 pCt.				
Amerik. Bank Aktiën					
Illinois Spoorw. Aandeelen					
Dito Oblig. Constr. Bons. 7 pCt.					
Louisiana	5				
Grieken, Obl. Geldl. 1825					
N. Port. 44 3/4, 7 1/2					
Over 't geheel					
Roers van het	Bereening 3 1/2 pCt., Prolongatie				
	3 pCt., Diskont				

BIJENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 24 Mei. België 2 1/2 pc. 55 3/4 g; 4 1/2 pc. 98 p;

Metal, 78 1/2 p; Nation. 80; Spanje 1 1/4 pc. 26 1/2 p; 3 pc. binn. 38 1/2 p.

PARIS, 24 Mei. Rente kont. 4 1/2 pc. 93.40; op tijd 3 pc. 69.75; Fr.-Oost. Spoorw. 660; Spanje 1 1/2 pc. 26 1/2; 3 pc. 39 1/2; Rom. Leening —.

LONDEN, 22 Mei. Cons. op tijd 97 1/2; Spanje 1 1/2 pc. 27 1/2; Rusland 5 pc. 112; 4 1/2 pc. 101 1/2; Holland 4 pc. 99 1/2; 2 1/2 pc. 66; Peru 4 1/2 pc. 87 1/2; Grenada werkelijke 20 1/2; Port. 3 pc. 46 1/2; Sardinië 5 pc. 92 1/2; Mexiko 20 1/2; Venezuela 38; uitgest. 15 1/2; Wissel op Amst. —; Hamb. —.

WEENEN, 22 Mei. Metall. 5 pc. 82 1/2; Nation. 83 1/2; Bank-Aktiën 968; Noord-Bahn akt. 169; Credit Anst. 237; O.-Fr. Spoorw. akt. 272; Saltzb. 100 1/2; Lomb. Venetiaans. 101; Wissel op Londen 3/m. 10.15; Goud 8; Zilver 4 1/2.

BERLIJN, 22 Mei. Stiegl. 5de serie 103 1/2; 6de id. 106 1/2; Rusland 5 pc. 109 1/2; Pruis. Staats. 4 1/2 pc. 100 1/2; Wissel op Londen 2/m. 6 th. 19; Parijs 79 1/2; Hamburg 150 1/2; Amst. 141 1/2; Petersburg 98 1/2; Diskonto 4.

HAMBURG, 22 Mei. Mexikanen 5, Spanje 3 pc. 35 1/2; 1 1/2 pc. 25; Rusland 5 pc. —; 4 1/2 pc. —; Vereinsbank 97; Noord-Duits. bank 84 1/2; Wissel op Londen kort —; 3/m. —; Amsterd. —; Diskonto 1 1/2.

FRANKFORT, 22 Mei. Metalliek 5 pc. 78; Spanje 3 pc. 37 1/2; 1 1/2 pc. 26 1/2; Wissel op Londen 117 1/2; Weenen 115 1/2; Parijs —; Amsterd. —; Diskonto 3.

Wisselkoers.

2/m. Parijs . . . . . f 55 1/2	2/m. Livorno . . . . . f 39 1/2
Zigt " . . . . . " 56 1/2	" Napels . . . . . " 81 1/2
2/m. Bordeaux . . . . . " 55 1/2	" Petersburg . . . . . " 1.70
1/2 m. " . . . . . " 55 1/2	6/w. Weenen . . . . . " 33
3/m. Madrid . . . . . " 234	" Augsburg . . . . . " 35 1/2
" Cadix . . . . . " 236	" Frankfort . . . . . " 99 1/2
" Sevilla . . . . . " 233	2/m. Hamburg . . . . . " 34 1/2
" Bilbao . . . . . " 233	Zigt " . . . . . " 35 1/2
" Lissabon . . . . . " 40	2/m. Londen . . . . . " 11.65
" Porto . . . . . " 40	Zigt " . . . . . " 11 72 1/2
2/m. Genua . . . . . " 45 1/2	Rotterdam . . . . . " 1/2

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 22 Mei. Tarwe: 165/2 & Bovenlandsche Ris f 272.

SCHIEDAM, 22 Mei. Gerst. Verkocht: 130 2 & Libau f 184 6/w. — Moutwijn f 13.50; Jenever f 19,—; Amst. Proef f 20,25; zonder fust zonder de belasting. Spoeling f 1,60

STADSNIEUWS.

235ste Staats-Loterij. (Prijzen van f 1000 en daarboven). 5de Klasse, 5de Lijst: N°. 2530, 3374, 6031, 12352 en 26741 ieder f 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 25 Mei.

ONDETRUOWD (20 Mei): J. Bleykmans met M. A. A. Sleyfers. — R. L. Scholten, wed. met J. Beckeringh.

BEVALLEN (20 Mei): A. E. Meursing, geb. Scheweke, Z. — S. S. de Mesquita, geb. Cattela, D.

OVERLEDEN (18 Mei): J. Vastavent, wed. A. op den Oort, Jr., 78 j. — (19 Mei): M. Landsaat, 53 j. — (22 Mei): P. J. Fardon, 63 1/2 j.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 24 Mei. Leeuw, Cornelia, Suriname.
HELVOET, 24 Mei. Rooker, Regina, Baltimore.
BATAVIA, 10 April. Malbranc, Colombine, Amst. - Janzen; Factory, en Florijn, Louisa Prinses der Nederlanden, beide Rott.

UITGEZEILD.

TEXEL, 25 Mei. Antusch, Louise, en ter Brugge, Vrede, beide Batavia.

BATAVIA, 11 April. Tekelenburg, Admiraal Jan Evertsen, en Deterding, Elise Henriëtte, beide Amst.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 25 Mei, in lading naar:

Mainz.	J. Sinzig, Mainz N ^o . 8.
Keulen.	Th. Wenmers, Cöln N ^o . 8.
Weesel.	P. J. Balck, Vrouw Rebecca.
Urdingen.	W. Klaasen, Broedertrouw.
Duisburg.	J. v. d. Pluim, Jonge Maria.
Frankfort.	J. Arnheiter, Frankfort N ^o . 8.
Wormsheim.	J. G. Kröll, de Hoop.
Keulen.	H. Hartman, Susanna.
Ludwigsh. en Manheim.	J. B. Haenlein, Franklein.

AMSTERDAM, 24 Mei, vertrokken naar:

Ludwigsh. en Mannh.	Bohm, Aeolus.
Keulen.	D. Hoogeweg, Prinz Emil.
Dusseldorf.	J. Hesper, Niederrhein N ^o . 8.

ARNHEM, 24 Mei 1 el 26 duim.
KEULEN, 24 " 7 vl. 0 "

Advertentiën.

(190) Heden is bevallen van eene **DOCHTER**, **E. BOLTEN**, geliefde echtgenoot van

Dr. W. J. F. NUIJENS.

Wierwoud, 22 Mei 1858.

(184) Heden overleed, voorzien van de Genademiddelen der H. Kerk, onze waarde Moeder en Behuwmoeeder, **Vrouw CATHARINA ALIDA VAN NOY**, Weduwe van den Heer **JOANNES ANTONIUS VAN DER VEN**, in den ouderdom van ruim 77 jaren, door ons allen diep betreurd.

ROTTERDAM, H. M. A. VAN DER VEN.
20 Mei 1858. Uit aller naam.

(189) Tegen Augustus aanstaande wordt gevraagd in een **Kruidentierswinkel** een **BEDIENDE** en een **LEERLING**, beiden van de R. C. G. en voorzien van bewijzen van zedelijk gedrag. Zich franco te adresseren onder Lett. B. bij den boekhandel van J. V. SCHAT-TENKERK, Doesborgh.

De Zalf en Pillen van Holloway zijn een uitmuntend middel voor vrouwen ter genezing van ongemakken aan de borst. De echtgenoot van K. S. . . . te Utrecht, had twee groote etterende wonden aan de borst. Men wist niet waaraan dit ongemak was toe te schrijven, dooh gaf haar verschillende geneesmiddelen, die echter alle zonder goed gevolg bleven. Eindelijk besloot de Heer S. . . . zijne vrouw de zalf en pillen van Holloway te doen gebruiken, zij bewilligde daarin; na drie weken tijds begon het kwaad aanmerkelijk te verbeteren, en in het gebruik derzelve twee maanden lang volhoudende, was zij volmaakt hersteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 13.50, f 20.50.
Potjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.05, f 13.85, f 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren **ADAMA**, Apothekers, Utrechtschestraat, Y No. 251 en Nieuwendijk, L No. 78, als Dépôthouders te Amsterdam, bij **L. J. Grootenboeren**, depôthouder te Utrecht, **G. VERHAANT**, depôthouder te Prinstrand en bij **STRAATMAN**, hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen Strand 244 *Holloway's-Etablissement*. (4254)

(180) Door Gebr. **VAN LANGENHUYSEN** te 's Hage, is van de pers gekomen en verzonden:

MARIA,

volgens de H. Schrift en de eerste eeuwen des Christendoms.

DOOR

A. FRENTROP.

à 50 Cents.

Uit hoofde van Likwidatie wordt aangeboden

TER OVERNEMING,

DE BELANGRIJKE IN VOLLE WERKZAAMHEID ZIJNDE

FABRIEK

VAN

KERKORNAMENTEN, BORDUURWERKEN

ENZ.,

VAN DEN HEER

JOSEPH A-A. VAN HALLE,

Bergstraat, 90 bis, te Brussel, tegenover het Postkantoor.

't Is overbodig bij dit bericht in bijzonderheden te treden over de uitmuntende uitvoering en pracht van de voortbrengselen dezer fabriek zijn toegekend. De voorkeur, welke zij geniet bij de Hooggeleerdheid in België, Nederland en andere landen, is daarvan het voldoende bewijs. De heer van Halle bepaalt zich enkel in herinnering te brengen, dat zijn voortbrengselen alle op te toonstellingen te Londen en Parijs, de medailles der eerste klasse hebben erlangd. Aan de personen, die de geheele zaak van den Heer van Halle, op bijna 400,000 franken present nemen, en ook hun, die gedeelten er van begeeren, zullen aanzienlijke voortdeelen geschonken en term van betaling verleend worden.

Amsterdam, bij G. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.

BERIGT.

Wegens de uitgave der **Mis voor 4 Mannstemmen**, gevolgd door **4 Antiphonen** zonder Orgelbegeleiding, (partituur) P. A. FLEERAN, Onderwijzer te Dommelen.

De ondergeteekende heeft bij deze de eer te brengen, dat eene der Zangpartijen al gereed en muntend uitgevoerd is. Daar echter de druk veel vereischt, door dien er gezorgd wordt dat de uitvoerig en prachtig zij, zal de Uitgever, met goedvinden van Componist, de intekening nog verlengen tot primo aanstaande, terwijl wij tevens de verzekering geven geen enkel exemplaar van de weinige welke overgebleven worden, na dien tijd, minder dan tegen 20 pCt. hooging te bekomen zullen zijn. De prijs is dus f 3.50 met Orgelbegeleiding en zonder Orgelbegeleiding f 3.

De Orgelpartij bevat, ten gemakke van den dirigent al de Zangpartijen.

Tot groot genoegen voegen wij hierbij dat deze en Antiphonen, alvorens in druk uit te geven, zijn zongen door een goed bezet koor en aller verwachting heeft overtroffen.

M. F. VAN PIERRE
Boekhandl. Eindh.

(188)

DE CANTOR.

C. L. VAN LANGENHUYSEN te Amsterdam, de eer Heeren Intekenaren op den **Cantor** te hebben, dat voortaan, met onderling goedvinden van Eerw. auteur en den vorigen Uitgever P. N. VERHUYSEN, de uitgave daarvan door hem geschiedt, en hierna aan de Intekenaren wordt afgeleverd

de 8e, 9e en 10e Aflevering.

bevattende:

DE EERSTE MIS,

in vier partijen: Orgel, Primo, Secundo en Bas, tevens eene Secondopartij, wanneer men slechts tweestemmig zingt. Om deze Mis in zijn geheel te geven, dit drie ad. bij elkander en worden den Intekenaren berekend tegen . . . . .

DE CANTOR

bevat eene verzameling van Gezangen voor drie en gelijke stemmen, kerkelijk, eenvoudig en zoetluidend met eene vierstemmige Orgelpartij, geschikt om jongen Organisten den weg te banen tot meer ontwikkelde gestukken.

Boekhandelaren gelieven voortaan hante bestellingen bij genoemden uitgever op te geven.

Bovengenoemde heeft het genoegen den Intekenaren op de **Levens van Godt Deyn Heilige** van wijlen den Heer VAN NOUWUY, voortgezet door den Wel Eerw. Heer HESSELVELD, te berichten, dat de 4^e en laatste deel (October — December) thans in perse is en vóór October zal gereed zijn.